

پیمودن بی راهه ها!

با اینکه الهامات فطری انسان را در کشف معماهای زندگی پس از مرگ کمک

می کنند اگر درست رهبری نشوند سر از خرافات عجیب و غریب

در می آورند چگونه در افریقا و مکزیک دلقصکها و گاهنهها

دختران زیبا را همراه پادشاهان بخاک می سپردند؟

شاید گوشهای از احساسات خود را برای فرزندان
کنجکاو امروز خویش بیاد گار گذارد و بود اما
متأسفاً هنوز خط اختراع نشده بود و این کار
صورت نگرفت
اما خارها و عماق زمین گنجینه های
گرانبهائی از آمارزنده ای انسانهای آن روز را
برای امروز در خود حفظ کردن و همانطور که در
بحث گذشته اشاره کردیم این اثار - و مخصوصاً
چگونگی قبرهایی که از آنها بیاد گار مانده - نشان
میدهد آنها عقیده به زندگی پس از مرگ داشتند و
بهمین دلیل این اکار مردگان را با آنها بخاک
می سپردند به خیال اینکه پس از بازگشت به زندگی
مورداستفاده آنها از خواهد گرفت.

تقریباً شش هزار سال پیش دنیا چهره دیگری
داشت که با امر و بسیار متفاوت بود.
از این همه ایزدانهای گوناگون فلزی اثری نبود،
و انسان تنها با سنگ و چوب و استخوان و پوست
حیوانات سروکارداشت و چه مشکل است تنها با این
وسایل زندگی کردن.

ولی با این حال دنیا از امر و بسیار آرامتر بود،
نه صدای ماشین های غول پیکر و نه غوغای انفجار
بمبهای غرش هواپیماهای مافوق صوت از هیچ جیک
خبری نبود، زندگی - همچون مرگ - بی نهایت
ساده و بدون تشریفات بود!

به درستی نمیدانیم انسان آن روز چه احساسی
از زندگی و مرگ داشته اگر نوشتمن را میدانست

مثال روشی برای این موضوع می‌تواند: غریزه جنسی یک نوع الهام طبیعی و فطره، برای حفظ نسل است و انسان را برای ابقاء نسل خود بسیج می‌کند؛ ولی اگر بالافکار پست و اخلاق منحط آمیخته شدسر از فحشاء بیرون می‌آورد که نابود کننده نسل است یعنی درست درجهٔ عکس مقصود به جریان می‌افتد.

از سوی دیگر، همه اقوام جهان برای اینکه «هرچه و مرج جنسی» نسل آنها را متزلزل نسازد و نظام اجتماعی را بهم غریزد مقرر اتی، برای پیمان زناشویی قائل شده‌اند اما گاه اینکونه مقررات و نظمات بر اثر کوتاه فکری و ندادانی آنچنان پیچیده و سنتگین می‌گردد که افراد را به ترک ازدواج و باتن دردادن به فحشاء دعوت مینماید که هر دو بدزیان حفظ نسل خواهد بود. بنابراین رهبری غلط غریزه جنسی نتیجهٔ معکوس برای حفظ نسل میدهد.

در نیازهای روحی، والهامت مربوط به آن، نیز مسئله همین‌طور است: مثلاً انسان - طبق یک الهام فطری - درستجوی آفرید گار جهان هستی است و ای گاهی افکار کوتاه و جهل و ندادانی او را در چنگال «تشبیه و قیاس» گرفتار می‌سازد، زیرا این عادت همیشگی کوتاه فکران است که خود را حوره، چیز قرار میدهند و همه چیز را با خود قیاس و تشبیه می‌کنند. بنابراین «تشبیه و قیاس» کار بجایی می‌رسد

اعتقاد انسان به رستاخیز پس از ورود او به «عصر تاریخ» (پیدایش خط و کشف فلزات) جای هیچ‌گونه ابهامی نیست، و در پیشانی تاریخ اقوام و ملل ثبت شده است. وهمه اینها، چنانکه گفتیم از آمیخته بودن این عقیده با فطرت و سرشت آدمی خبر میدهد.

* * *

انحراف از فطرت و سرگردانی در بیرون‌های! «الهامتات فطری» همواره به صورت یک انگیزه ناخودآگاه و خودکار انسان را بدبناش مسائل مختلفی که مورد نیاز روح و جسم او است می‌فرستند و اگر این الهامتات فطری نبودند، و بنابراین همه چیز را مابا آزمایش و تجربه و نیروی عقل کشف کنیم، کاربر ما بسیار مشکل‌می‌شد. همانگی این دودستگاه (الهامتات فطری) واکنشات عقلی و تجربی (سبب شده است که انسان با این سرعت در مسیر تمدن و تکامل پیش روی کند.

اما نباید فراموش کرد که نتیجه گیری صحیح از این الهامتات فطری همواره بستگی به طرز فکر و محتویات ذهنی انسان دارد یعنی اگر افرادی از نظر تفکر و علم ضعیف و ناتوان باشند الهامتات فطری آنها به صورت منحط و ناقص و گاهی واژگونه خود نمائی می‌کنند

بعبارت دیگر: الهامتات فطری بایده همواره با آب علم و دانش آبیاری شوند تا محصول ذنده و ارزشمندی داشته باشند در غیر این صورت آمیخته با انواع خرافات و موهومات خواهد شد و گاه ممکن است نتیجهٔ معکوس بدهند.

اعمال اسفانگیز و احیاناً خنده آوری شده است.
مثلاً در میان مردم کنگو معمول بوده که به هنگام مرگ پادشاه دوازده دختر زیبا زنده فرزده با او دفن میکردند تا ملال از خاطر عاطر «قبله عالم» ! در آن جهان بزدایند.

و یا ینکه بعضی اهالی «مکزیک» دلک (باصطلاح هنرپیشه کمدين) شاه راه راه راه او بخاک می‌سپردند که از تکدر خاطر آن «قبله جهان» ^۱ جلو گیری کند. و گاهی بک کاهن را زنده زنده بازگران خود دفن میکردند تا «مشاور مذهبی و روحانی» اودسرای دیگر گردد ! (۲) در میان پاره‌ای از قوام رسم بوده که لباسهای مردگان را با آنها دفن نکنند بلکه به درختی (بعجای رخت آویز) بپوشند و از بر هنگی ناراحت نشوند !

موهیائی کردن مردگان در مصر قدیم فلسفه‌ای جز استفاده از آن بدن پس از بازگشت روح نداشته است .

«موهیائی» کردن برای جلو گیری از فساد و پوسیدگی بدن مرده بوده ! باین ترتیب که بدن مرده را با مواد شیمیائی مخصوصی خشک میکردند و پس از آنکه جسد کاهل اخشک میشد آن را با چندین لایه نوارهای کتانی آغشته به صورهای مخصوص می‌پوشانیدند و چند صدمتر کتان برای این کار لازم بود .

سپس آنها را در تابوت‌های مخصوصی گذاشته و

که همه چیز را جز «خدای حقیقی» می‌پرسند و به گفته مورخ مشهور «ویل دورانت» ^۲ تقریباً میتوان گفت هر حیوانی از سوی مصری گرفته تا فیل هندی روزی دریک گوشه از زمین بعنوان خدامورد پرسش بوده است » (۱)

وعجب‌براینکه مسافرانی که از این امر وزمیا بند به‌مامی گویند با چشم خود بتخانه‌های را دیده‌اند که بنهای کوچک و بزرگ بشکل «آلات تناسی مزدوزن» ! در آنها وجود داشته و جمعی آن را تقدیس می‌کرده‌اند .

در مسئله معادورستاخیز که الهام فطری بیاری انسان شناخته، و راه را برای توجه عقلانی به جهان پس از مرگ برای اوهمود نموده است نیز همین اشکال پیش آمده، ذیرا عبور پر توانین الهام فطری از شیوه‌های کج و معوج افکار مردم کوته‌بین سبب انحرافات و کجر ویهای فراوانی شده و قیافه این مسئله را دگرگون ساخته است .

در حقیقت همان «تشبیه و قیاسه» سبب شده است که بشر در مسئله رستاخیز گرفتار خرافات عجیب و غریب و باور نکردنی گردد، و به گمان اینکه زندگی آن جهان، از هر نظر عین زندگی این جهان است، باید تمام وسایل و لوازم و اسباب موردنیازش را از اینجا همراه او بفرستند .

* * *

خرافات مضحك و اسفانگیز

این طرز فکر خرافی در طول تاریخ موجب

(۱) تاریخ ویل دورانت جلد اول صفحه ۹۳

(۲) دایره المعارف قرن بیستم ج اول صفحه ۹۳

می گرفتند ، درجای دیگر گاوهای رامی دوشیده دو آشیزی میکردند (۲)

گویا به این ترتیب میخواسته اند با تجدید خاطرات گذشته ارواح مردگان را شاد نگهداشند ! اینها همه نشان میدهد که پیروان عقاید مزبور چنین می پنداشتند که انتقال به جهان دیگر همانند مسافرتهای این دنیاست که باید مشمول تمام کیفیات و مقررات این زندگی باشد .

در حقیقت این موضوع درست به آن میماند که کودکی در رحم مادر آگاهی از لزوم مسافرت به خارج رحم پیدا کند و برای اینکه پس از آمدن به این دنیا از گرسنگی نمیرد مقداری از خون درون رحم را که با آن تقدیم میکند همراه خود بیاورد ، آیا این طرز فکر صحیح است ؟ ! . ولی به هر حال ، وجود اینکونه خرافات و انحرافات دلیلی جز آمیخته شدن الهام فطری با جهل و نادانی ندارد و در عین حال یک واقعیت در لابالی همه آنها نهفته است و آن اینکه بشرطیک الهام درونی به رستاخیز ایمان داشته اگر چه با افکار کوتاه خود گاهی شکل خرافی به آن بخشیده است .

گاهی آن ادرچندین تابوت دیگر جای میدادند و روی تابوت بزرگ آخر ، نقشه‌ای جالبی ترسیم میکردند . همایانی کردن یک جسد گاهی ۷۰ روز وقت لازم داشت !

مومیایی مخصوص کشور مصر نبود ، ولی مصریان در این کارمهارت زیادی داشتند بطوریکه امروز در بسیاری از موزه های جهان مومیایی های مصری وجود دارد و این مومیاییها بهمان صورتی هستند که قرنها پیش بوده اند و گذشت قرون و اعصار در آن اجساد اثری نگذاشته است (۱)

مردم مصر گاهی مجسمه های چوبی یا سنگی همراه مردگان در قبر میگذاشتند تا اگر جسد مومیایی از بین برود ؛ روح بهنگام باز گشت از آنها استفاده کند

مردم مصر دیوار مقبره ها را از تصویرهای که شرح حال دقیقی از گزارش روزانه شخص مرده و خدمتکاران و شغل و تفریح او در دنیا بودمی پوشانیدند . مثلا در یک گوشه تصویر ؛ کارکنان او نان می پختند و یا آپجوسرا باب به سبومی ریختند . و درجای دیگر خدمتکاران بزیا گاو میکشتند و یا از رودخانه ماهی

یادآوری لازم

تبديل کاغذ گلاسه بر قی روی جلد مجله به کاغذ ساده بخارط نایاب شدن این نوع کاغذ در بازار بود ولی با سفارشی که بخارج برای این نوع کاغذ داده شده بخواست خداوند از شماره ششم مجله مجدداً از همان نوع سابق استفاده خواهیم کرد و باین وسیله از خوانندگان محترمی که توضیح خواسته بودند پوزش می طلبیم

(۱) فرهنگنامه جلد ۱۴ صفحه ۱۳۹۳

(۲) آلماراله جلد اول تاریخ ملل شرق صفحه ۴۶